

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

**Gənc nəslin milli mənlik
şüurunun inkişaf etdirilməsi və
vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi**

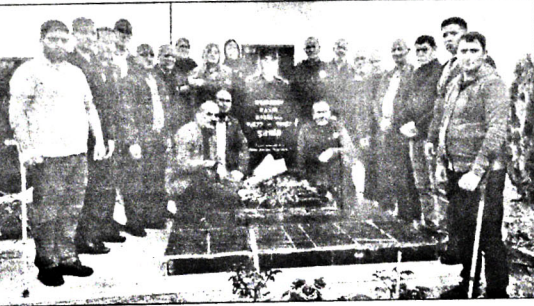
Şəhid məzarları and şerimizdir. Müqəddəs qənləri torpağa qarışan şəhidlərimizin cisimlərinin qarışdığı məzar yeri qəlbimizdəki şəhid məzarı ilə eynidir. Hər şəhid məzarını ziyarət edərkən qəlbimdən bir parçanı ziyarət etmiş kimi oluram. Bu ziyarətimin də asan olacağını bildirdim.

Mən Qazi ata və Şəhid oğul ilə şəkillərdəki məzar daşlarından doğmalaşmışdım. Mən qəhrəmanların qəhrəmanlıqlarına valeh olmuşdum. İllərlə qəhrəman ata və oğulun məzarını ziyarət etməyi arzu etmişdim. Allah o ziyarətin ilkinə mənə öten il iyul ayında qismət etmişdi. Bir ziyarətlə üreyim dinclik tapmamışdı. Yəne də arzularımın önündə o məzarları ziyarət etmək dururdu. O arzumun gerçək olduğu gün.

Dilimin əzbəridir Naxçıvan torpağı. Hər qarışı şəhid qəder əziz, şəhid qəder müqəddəsdir. Naxçıvanın demək olar ki,

hər qarışını sətirlərimdə vəsf etmişəm. Cəhri torpağını da həmişin. Mən Cəhri torpağını yetirdiyi qəhrəmanları ilə tanımışam. O torpağa qədəm qoyduğumda sanki üreyim köksümə sığmırdı. İllər öncə Rasim Məmmədovun şəhid tabutu çıxan qapıdan içəri addım atmaq mənim üçün kəlmələrin izah edə bilməyəcəyi qəder dərin duyğular yaşatdı. Bu evin hər nöqtəsində gözlərim sanki şahidimi görürdü. Onlar

təhsil alan hərbiçilərə baxdıqca gözlərim yaz yağışı tökdü. Axı bir zamanlar Rasim Məmmədovun da o hərbiçilər sırasında idi. İndi şəhidlər sırasında öndə dayanıb. Əlində də bayraq. Həm də Lələtəpəyə sancılan bayraq. Yəne düşüncələrim bu dünyadan ayrılıb Rasimin cənnət dünyasına getmişdi ki, qəfil Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin sədası ilə yerimdən sıçradım. Himnin hər sətiri şəhidlərimizin sevgilərinin, son nəfəslərinin izahı idi. Bir anda gözlərim qara yayıqlı

bulaqda oxuduqca bilmirəm qəlbimə neçə damla yaş axdı. Və müəllif: Manya Səxavətqızı. Görəsən mən bu dəyərə layiq görülmək nə etdim?

Məzar ziyarətində və bulağın açılışında bir çox insan fikirlərini bölüşdü. Rasim kimi bir oğlu vətənə bəxş edən, Qazi xanımı, Şəhid anası Nazilə Məmmədova, Şəhid qardaşı, Qazi oğlu Şahin Məmmədov, "Qisasçı" ləqəbi ilə tanınan şəhid övladı Asim Məmmədov, Şəhid atası Mayıs əmi, Şəhid anaları Rəna ana, Həqiqət ana, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun nümayəndələri, Rasim Məmmədovun silahdaşları, Milli Məclisin deputatı Ülviyyə Həmzəyeva, Aqdam Rayon İcra Hakimiyyətinin müavini Xəqani Nəzərov, Xanı dayı, Qazi Ceyhun Bayramov, şəhidimizin əmisi Süleyman Məmmədov çıxış edərək şəhidlərimiz, qəhrəmanlarımız haqqında, ərəsayə gətirilən işin önəmi barəsində ətraflı danış-

zarını oxşamaq nəsbim oldu. Sən mənim dilimin tükənməyən şəhid sözü, qəlbimin tükənməyən vətən sevgisən şəhidim. Sən olmadığın dünyada hələ də səndən öyrənirik. Vətəni sevməyi, vətən üçün ölməyi öyrənirik müqəddəsəm. Məzarın önündə üreyimin döyüntüsü özümü kar etdikcə sadəcə "Şəhidim ruhumu duy" deyirəm. İkinci dəfə ziyarətində olsam da hələ də qəlbimin, ruhumun səsinə sənə çatdırı bilməmişəm. Bizim Şahin qardaşla bu şərəf yolunu birlikdə addımlamağımızın səbəbkarı sən oldun. Biz bu yoldan dönmərik. Bizim andımız sənə vətən andın kimi pozulmazdır Rasim Məmmədov. "VƏTƏN FƏDƏİLƏRİ" layihəsi olaraq vətənə fəda olan şəhidlərin adlarını hər zaman yaşadacağıq.

Məmmədovlar ailəsinin ocağında ömrümün sonuna qədər unutmayacağım xatirələr topladım. Duyğunun hər rənginin var olduğu xatirələr.

Ruhumun Şəhid məzarındakı əksisi

la insan olsa da gözlərimi qayıya dikib sanki Rasimin içəri girecəyini gözləyirdim. Ancaq acı gerçəklə özümü xəyal dünyasından çıxarmağa çalışır-

şəhid analarının gözlərinə sataşdı. Nə yalan deyim mən o anaların gözlərinə baxmaqdan utanıram. O gözlərdən oğul həsrəti boylanır. Heç bilmirəm o anlar necə ötdü. Birce onu bilirəm ki, məzardan ayrılmaq istəmirdim. Məzar başından ayrılan sonuncu insanlardan biri oldum.

Bir şəhid adının əbədiləşdirilməsinə şahid olmaq məni həddindən ziyadə duyğulandırdı. Məmmədovlar ailəsinin

inşa etdiyi bulağın açılışına toplanan hər kəsin duyğularına demək olar ki, bənzər idi. Ancaq mənim duyğularım tam ayrı idi. Çünki Qazi Əbdül Məmmədovun, Şəhid Rasim Məmmədovun adları ilə yanaşı, mənim sətirlərim də o bulaqda həkk olunmuşdu. "İKİ DAMLA GÖZ YAŞI" şeirim

İKİ DAMLA GÖZ YAŞI

*İki məğrur igidin adı qoşa çəkilib,
Həsrat dolu baxışlar məzarlara dikilib.
Gözlərdən iki damla göz yaşı cüt tökülür,
Biri vətən yolunda qazi olan ataya,
Biri ata yolunu davam edən balaya.*

*Hər döyüşün izi var cüt ucalan məzarda,
Qəhrəmanlar qoymadı vətən torpağın darda.
Vətən keşişin çəkdi ata, oğul ard-arda,
Məlhəm oldu qənləri vətənin yarasına,
Hər ikisi ucaldı şəhidlər dünyasına.*

*Yaddaşlara həkk olub qazi Əbdülün adı,
Şəhid adı qazanıb onun igid övladı.
Bu xalq öz balasitək "Rasim" deyib ağladı,
Al bayrağa bürünən cənazəsi nur saçdı,
Vətənə can verənlər vətən qoynunda yatdı.*

Manya SƏXAVƏTQIZI